

VANTAA

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

HAVUKALLION TOIMINTAYKSIKKÖ

Havukallion päiväkot

Tarhapuiston päiväkot

Opetuslautakunta 20.01.2014

Sisällysluettelo

Alkusanat	1
1 Johdanto	2
2 Toiminta-ajatus.....	2
3 Arvolähtökohdat	3
3.1 Innovatiivisuus	3
3.2 Yhteisöllisyys.....	3
3.3 Kestävä kehitys	3
3.3.1 Sosiaalinen	3
3.3.2 Ekologinen	4
3.3.3 Kulttuurinen.....	4
3.3.4 Taloudellinen	4
4 Kasvatuskumppanuus	4
4.1 Osallistaminen vasu – työhön.....	4
4.2 Kotikäyntimalli.....	5
4.3 Kumppanuus kasvatustyössä.....	5
5 Lasten puheenvuoro	6
6 Hyvinvointiö	6
6.1 Käsihygienia.....	6
6.2 Pienryhmätoiminta.....	6
6.2.1 Vastuukasvattaja / omahoitaja.....	6
6.2.2 Toimintatapa	7
6.2.3 Pienryhmän hyöty lapselle.....	7
6.3 4- vuotiaan neuvolatarkastus	7
6.4 Henkilökunnan hyvinvointi	7
6.5 Perheiden hyvinvointi	7
6.6 Oppilashuolto eli OHR	8
7 Painopistealueet ja orientaatiot:	8
7.1 Leikki	8
7.2 Luonto ja ympäristö	9
7.3 Liikunta	10
7.4 Kieli ja vuorovaikutus	11
7.5 Matematiikka.....	12
7.6 Taide ja kulttuuri	13
7.7 Etiikka ja katsomus.....	14
8 Monikulttuurisuus	15
9 Kasvun ja oppimisen tuki.....	15
10 Esiopetus.....	15
10.1 Kieli- ja vuorovaikutus esiopetuksessa.....	16
10.2 Yhteistyö lähikoulun kanssa	17
10.3 Valmistava esiopetus.....	17
11 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi.....	17
11.1 Tiimi palaveri	17
11.2 Justiina ja Eetu.....	18
11.3 Justeeri	18
11.4 Työryhmät	18
12 Kumppanuudet, yhteistyöverkosto.....	18
Loppusanat.....	19

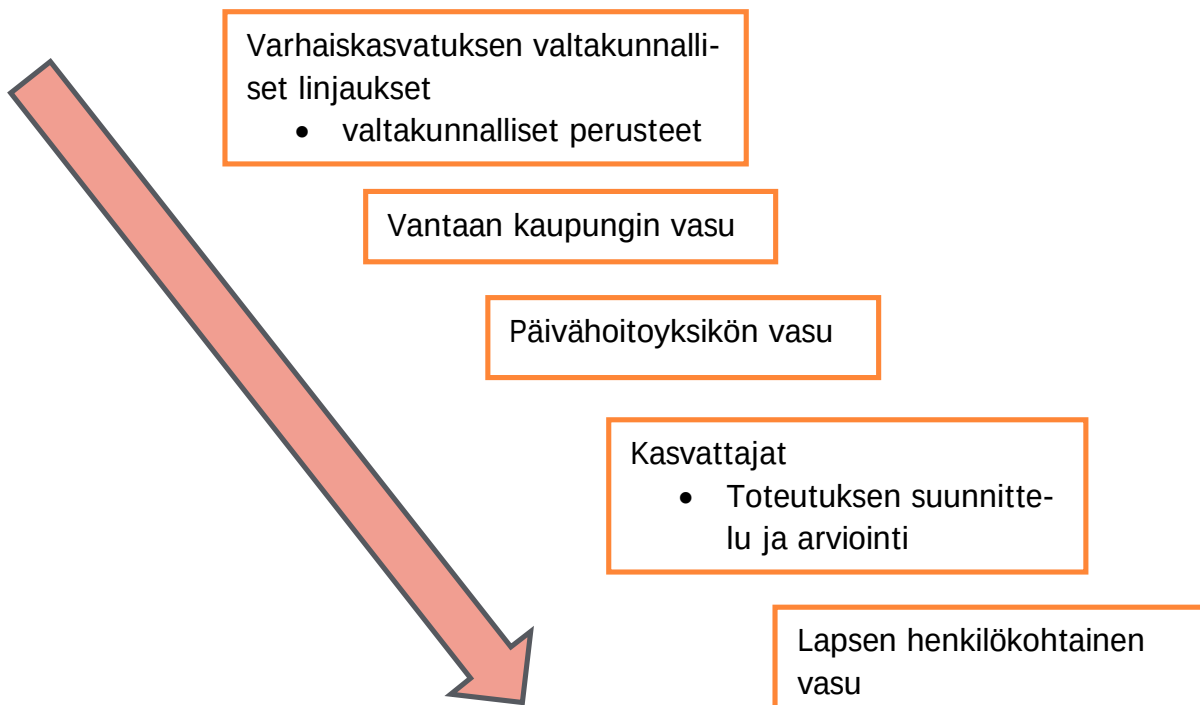
Alkusanat

"Päiväkodissa on kiva leikkiä kotia ja koiraa ja kivaa on kun Sanna on leikisti naapuri."

Olet juuri aukaissut Havukallion päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelman (= vasu, jota lyhennettä jatkossa tässä kirjasessa käytetään), joka on suunnattu vanhemmille kertomaan toiminnastamme lasten parissa ja henkilökunnalle käsikirjaksi ja arvioinnin pohjaksi. Tekemisen aikana on käyty paljon keskustelua lapsen päivästä päiväkodissa ja määritetty suuntaa, jota kohti haluamme mennä. Vasu on valmistunut Havukallion ja Tarhapiiston päiväkotien henkilökunnan yhteistyönä työryhmätyöskentelynä.

Lapsilta kyselimme mielipiteitä ja ajatuksia varhaiskasvatuksesta. Kommentit näkyvät *"sitäteissa, tummennettuna"*

Varhaiskasvatusta ohjaavat lait, asetukset ja valtakunnalliset ja kaupunkitasoiset ohjeet. Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma löytyy internetistä, osoitteesta: www.thl.fi ja Vantaan kaupungin vasu www.vantaa.fi sivuilta.

1 Johdanto

Havukallion päiväkotitoiminta aloitti toimintansa v. 1988 ja Tarhapuiston päiväkotitoiminta, joka on toiminut vuodesta 1979 ja peruskorjattu v. 2004-2005, yhdistettiin Havukallioon v. 2007 ja näin syntyi Havukallion toimintayksikkö. Molemmat päiväkodit sijaitsevat kerros- ja rivitaloasutuksen reunamilla, ympäristössä, jossa on metsää, monia puistoja, joki ja urheilukenttiä lähietäisyydellä. Ympäröivä luonto on luonnollinen osa yksikkömme oppimisympäristöä.

Havukallion päiväkodissa on viisi lapsiryhmää ja Tarhapuiston päiväkodissa kolme. Ryhmien ikärakenne voi vaihdella vuosittain asiakkaiden tarpeesta riippuen. Havukallion ryhmistä yksi on integroitu ryhmä, jossa on viisi erityistä tukea tarvitsevaa lasta.

”Johtajan tehtävä on johdattaa kaikkia johonkin.”

2 Toiminta-ajatus

Päiväkotimme toiminta-ajatus on lapsen hyvä. Täällä lapsi on osa vertaisryhmää, jossa hän voi harjoitella sosiaalisia taitojaan ja kokea olevansa tasavertainen ryhmän jäsen. Päiväkodissa sekoittuvat lasten erilaiset suhtautumistavat, temperamentit, vahvuudet ja erilaiset tavat olla vuorovaikutuksessa ja oppia. Samoin sekoittuvat perheiden erilaiset kotikulttuurit ja näkemykset siitä, mikä on ”oikea” tapa kasvattaa.

Oppimisympäristö (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen), muokataan motivoivaksi, kannustavaksi ja viihtyisäksi leikkiympäristöksi yhdessä lasten kanssa. Lasten kuuleminen ja kuunteleminen on meille tärkeää.

Erilaisuus on yksikkömme voimavara. Kasvattajien vahvuuksia käytetään hyväksi kehittämistyössä ja toiminnan toteutuksessa. Esimerkiksi projektiryhmään vetäjäksi valitaan kasvattaja, jolla on osaamista ja motivaatiota kyseessä oleviin asioihin. Yksikön sisällä henkilökunnalle on jaettu vastuualueita.

Yksikön perusajatuksena, joka koskee sekä lapsia että henkilökuntaa on:

”Meillä saan olla MINÄ”

3 Arvolähtökohdat

Vantaan kaupungin arvot: innovatiivisuus, yhteisöllisyys ja kestävä kehitys ohjaavat myös meidän tapaamme toimia. Seuraavissa kohdissa olemme avanneet, mitä arvot tarkoittavat ja mitä ne merkitsevät juuri meidän yksikössämme.

3.1 Innovatiivisuus

"Että on innokas ja tiivis"

Innovatiivisuus näkyy yksikössämme toimintatavoissamme, meillä on uskallusta kehittää uusia toimintatapoja tai palata vanhoihin, jos se on lapsiryhmän toimivuuden ja yksittäisen lapsen edun mukaista. Huomioimme toiminnassamme olemassa olevat resurssit ja osaamme reagoida nopeisiin tilanteisiin.

Henkilökunta osallistuu täydennyskoulutuksiin, erilaisiin projekteihin ja kokeiluihin, jotka kehittävät meitä kasvattajina ja työtämme lasten parissa.

3.2 Yhteisöllisyys

Olemme osa verkostoa, johon kuuluvat oma työyhteisö, oma tiimi, lasten vanhemmat, lapsen kehitystä tukevat yhteistyötahot sekä muut alueella toimivat organisaatiot ja järjestöt tilanteen mukaan.

Teemme yhteistyötä muun muassa Koivukylän palloseuran, Rekolan seurakunnan ja Havukosken palvelutalon kanssa. Lisäksi yksikkömme toimii oppilaitosten ja Helsingin yliopiston lastentarhanopettaja koulutuksen harjoittelu yksikkönä. Myös alalle aikovia opiskelijoita otamme työharjoitteluun aina, kun se on mahdollista.

Tiimityöskentely on toisen huomioonottamista ja auttamista arjessa. Kiinnitämme huomiota positiivisen palautteen antamiseen ja vaikeistakin asioista pyrimme keskustelemaan rakentavasti. Yhteistyö tiivistyy lasten, vanhempien ja henkilökunnan yhteisissä tapahtumissa. Toiminnassamme pyrimme myös mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon vanhempien toiveita. Oman yksikön toimintatapoihin kuuluu toistemme auttaminen ja tukeminen arjessa ja järjestämme erilaisia yhteisiä tapahtumia niin lapsille kuin vanhemmille ja henkilökunnallekin.

3.3 Kestävä kehitys

"Että kehittää jotain todella kestävää"

3.3.1 Sosiaalinen

Toimintayksikössä on todella pysyvä henkilökunta. Toiminnassa huomioidaan lasten erilaisuus, kulttuuritausta, kiinnostuksen kohteet ja vahvuudet ja näin vahvistamme lapsen omaa elämänhallintaa ja hyvinvointia.

Opettelemme sääntöjen noudattamista ja oikean ja väärän tiedostamista ja harjoittelemme hyviä käytöstapoja.

3.3.2 Ekologinen

Toteutamme Vantaan kaupungin arvoja toiminnassamme esim. kierrättämällä ohjaamme lapsia kiinnittämään huomiota omien toimien ekologisiin vaikutuksiin ja vaalimme luontoa ja ympäristöä. Lajittelemme biojätteet, maitotölkit, pahvit, paperit jne. ja toimitamme ne kierrätykseen.

Kiinnitämme huomiota veden ja sähkön kulutukseen. Uusiokäytämme toiminnassa vanhoja tavaroita sekä askartelussa käytämme myös kierrätys- ja luonnonmateriaaleja.

3.3.3 Kulttuurinen

Haluamme vaalia perinteitä ja samalla luoda uutta ja tutustua uusiin kulttuureihin

3.3.4 Taloudellinen

Henkilökunnan työajat suunnitellaan lasten hoitoaikojen mukaan porrastetusti. Näin taataan että kaikki kasvattajat ovat paikalla silloin kun lapsetkin ovat.

Lelut, askartelumateriaalit ja muut hankinnat päiväkotiin tehdään harkiten.

4 Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuus rakentuu kuulemisesta, luottamuksesta ja avoimesta vuorovaikutuksesta. Lähtökohtana on lapsen hyvinvoinnin edistäminen perheen ja päiväkodin yhteistyössä. Kasvatuskumppanuudessa kiinnitämme huomiota siihen, että vanhempien tieto lapsesta tulee kuulluksi ja se on keskusteltu ja jaettu vuoropuhelussa kasvattajien kesken.

4.1 Osallistaminen vasu -työhön

Vasu-työtä aloittaessamme kysyimme perheiltä heidän näkemyksiään siitä, millainen on lapsen hyvä arki päiväkodissa ja mikä on päiväkodissa mukavaa. Vanhemmat pitivät tärkeänä sitä, että lapsi tulee kuulluksi ja saa olla mukana päivittäisissä toiminnoissa ja päätöksenteossa kykyjensä mukaan. Tärkeänä koettiin myös arjen rutiineja ja arjen rytmitystä. Nämä auttavat lasta ennakoimaan tilanteita ja tuovat lapselle turvallisuuden tunnetta.

Perheiden mielestä lapsen hyvä arki tarvitsee kannustavan ja hyväksyvän ilmapiirin, jossa lapsella on vierellään turvallinen aikuinen, joka ohjaa tarvittaessa oikeaan suuntaan.

Hyvään arkeen kuuluu myös monipuolinen ruoka, riittävä liikunta, ulkoilu, lepo ja PALJON leikkiä.

Vanhempien ajatukset vahvistivat meidän näkemyksiämme lapsen hyvästä päivästä ja uskoa siihen, että olemme vanhempien kanssa samalla linjalla.

Pienillä arkisilla asioilla on merkitystä. Kaikki lapset haluavat, että heistä ollaan ylpeitä ja välitetään.

4.2 Kotikäyntimalli

Päivähoito ei voi korvata vanhemmuutta mutta voi täydentää sitä. Päivähoito voi myös tukea vanhemman ja lapsen välistä kiintymyssuhdetta. Tämä edellyttää, että lasta hoitavalla ammattikasvattajalla ja vanhemmilla on keskinäinen luottamus ja avoimet välit. Erityisen tärkeää vanhemmuuden tukeminen on silloin, kun vanhemmat kokevat, että eivät osaa tai jaksa selviytyä kasvatustehtävästä yksin.

Ennen varsinaisen hoidon alkamista vanhempien kanssa keskustellaan lapsesta sekä hänen hoitoonsa liittyvistä toiveista ja odotuksista päiväkodissa. Keskustelu voidaan käydä vanhempien valinnan mukaan joko lapsen kotona tai päiväkodissa. Kotona tehtävän alkukeskustelun toivotaan vahvistavan kasvatuskumppanuutta. Keskustelun tarkoituksena on saada tietoa perheen arvokkaina pitämistä asioista ja tutustua lapseen yksilönä. Alkukeskustelun käy lapsen omahoitaja.

Eräs vanhempi on kommentoinut asiaa näin:

"Kotikäynti ennen päivähoiton alkua oli todella hyvä idea. Tilanne kotona on eri kuin tarhassa, oli ihana nähdä kuinka lapsemme reagoi hoitajaan ja päinvastoin. Se on tärkeä ensimmäinen askel luottamukselle, sekä lapsen että vanhempien. Saimme mukavan alun suurelle askeleelle elämässämme, tarhan aloitus. Lapsemme on ollut erittäin tyytyväinen ja myös vanhemmat"

4.3 Kumppanuus kasvatustyössä

Lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edellytys on vanhempien ja päivähoiton yhteinen sitoutuminen lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseen. Se edellyttää molempuolista luottamusta ja toisen kunnioittamista.

Vanhempien ja päivähoiton yhteistyö tiivistyy vuosittain käytäviin kasvatustilaisuuksiin ja päivittäisiin kohtaamisiin. Keskusteluajoja voi myös sopia tarvittaessa ja henkilökunta on tavoitettavissa myös puhelimitse.

Järjestämme vanhempainillan esiopetusikäisten lasten vanhemmille. Muiden laasten osalta halukkuutta vanhempainilta kysytään vanhemmilta. Elokuussa aloittaville uusille perheille vanhempainilta järjestetään kesäkuussa.

Perheitä ja päivähoitoa yhdistäviä tapahtumia ovat myös joul- ja kevätjuhlat sekä urheilutapahtumat joihin koko perhe isovanhempineen on voinut osallistua.

Kyselemme vuosittain innokkuutta vanhempaintoimikuntaan joka saadaan kokoon vanhempien innokkuudesta riippuen.

5 Lasten puheenvuoro

"Varhaiskasvatus on sitä, että se kasvattaa parhaiten, antaa paljon, paljon ruokaa, ja antaa nukkua."

Kun on leikin aika, kysymme ensin lapselta: Mitä haluat leikkiä? Missä? Kenen kanssa? Yhdessä lapsen kanssa etsitään ratkaisu, joka innostaisi leikkiin.

Kun on toiminnan aika lapset saavat osaltaan vaikuttaa toiminnan sisältöön. Otamme huomioon myös kaikki spontaanit ehdotukset: "Lähdetään metsään!" tai "Mennään hämähäkipuistoon." jne.

Vaihdamme kaksi kertaa vuodessa lelut ja pelit ryhmien välillä ja lapset osallistuvat projektiin. (Kaikki lelut viedään aamupäivän aikana saliin ja iltapäivällä ne jaetaan takaisin ryhmään, niin että joka ryhmästä on ainakin joku mukana valitsemassa.)

6 Hyvinvointyö

6.1 Käsihygienia

Kiinnitämme erityistä huomiota käsien pesuun tartuntatautien ehkäisemiseksi. Lapsi pesee kätensä aamulla ennen ryhmään tuloa, yhdessä vanhempien kanssa.

Käytössä on myös käsien desinfiointi aine aikuiselle ja isommille lapsille, varsinkin virusinfektioiden aikana.

6.2 Pienryhmätoiminta

Pienryhmätoiminta tukee lapsen yksilöllisyyttä ja lapsi rohkenee helpommin olla oma itsensä. Arkakin rohkaistuu, vilkkaampi lapsi rauhoittuu ja lapsi löytää kiinteät kaverisuhteet helpommin. Lapset voivat helpommin toteuttaa spontaanit ideansa ja keksimänsä leikit pienessä ryhmässä. Pienessä ryhmässä lapsen persoonallisuus ja oma tapa toimia tulee paremmin esille, tuetuksi ja huomatuksi..

6.2.1 Vastuukasvattaja / omahoitaja

Lapsen aloittaessa ryhmässä, hänelle nimetään vastuuaikuinen, joka huolehtii

lapsen varhaiskasvatussuunnitelma keskustelut vanhempien kanssa ja pääsääntöisesti hoitaa muutkin lasta koskevat asiat.

6.2.2 Toimintatapa

Aamupäivisin pääsääntöisesti kaikki toiminta tapahtuu pienryhmissä eli ryhmä jakautuu pieniin toimintaryhmiin. Esikoululaiset ovat omana ryhmänään, muuta iän ja taitojen mukaan. Jokainen ryhmä toteuttaa pienryhmätoimintaa omalla ominaisella tavallaan.

Tavallisesti yksi kasvattaja menee pienryhmänsä kanssa ulos, ja toinen jää sisälle ja kun sisällä olijat lähtevät ulos, toiset tulevat sisälle. Näin mahdollistamme rauhallisemman leikki- ja toimintaympäristön lapselle.

6.2.3 Pienryhmän hyöty lapselle

Pienryhmässä lapsen yksilöllinen huomioiminen ja tukeminen ovat helpompia ja lapsi tulee paremmin kuulluksi pienessä ryhmässä. Pienryhmä tuo lapselle turvallisuuden tunnetta ja lasten yhteistoiminnan tiivistyessä lapsen on helpompi toimia. Aikuisella on paremmat lähtökohdat kuulla lasta pienessä ryhmässä ja lasten kanssa lähiympäristössä liikkuminen on helpompaa. Pienryhmässä melutaso on alhaisempi ja tilanteet ovat rauhallisempia ja aikuisen sitoutuminen ryhmän toimintaan paranee.

6.3 4- vuotiaan neuvolatarkastus

Neuvola tekee laajan tarkastuksen lapselle hänen täyttäessään 4 vuotta. Vanhemmat tilaavat lapselle ajan neuvolasta ja ilmoittavat se päiväkotiin ja päiväkoti tekee omankuvauksensa lapsesta ja hänen toimimisestaan ryhmän jäsenenä, havaintojen perusteella. Kuvaus annetaan vanhemmille neuvolaan vietäväksi.

6.4 Henkilökunnan hyvinvointi

Yksikössä on erittäin pysyvä henkilökunta ja se on hyvä pohja kehittämistyölle.

Hyvää henkistä ilmapiiriä pidetään yllä rehellisellä, avoimella vuorovaikutuksella (Uskallamme puhua myös vaikeista asioista ja käsittelemme ne rakentavasti), huumorilla ja erilaisilla palkitsemisilla.

Yhdessä suunnittelemme itsellemme ajoittain mukavia tapahtumia, jotka vahvistavat yhteisöllisyyttä ja tukevat työssä jaksamista ja saavat hyvälle tuulelle.

Yksikössä on kaksi koulutettua tsempparia, jotka kannustavat meitä pitämään huolta omasta fyysisestä hyvinvoinnistamme ja järjestävät tätä tukevaa toimintaa mahdollisuuksiensa mukaan.

6.5 Perheiden hyvinvointi

Perheiden hyvinvoinnin ytimenä on vanhemmuus. Tavoitteenamme on asiakasnäkökulman lisääminen. Me haluamme kuulla vanhempia ja tarjota mahdollisuuksia osallistua toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Tarjoamalla lapselle hyvän arjen ja tarvittavan tuen, tuemme samalla koko perheen hyvinvointia.

6.6 Oppilashuolto eli OHR

Oppilashuoltotyötä eli lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä psyykkisen hyvinvoinnin toteutumista seurataan ja kehittymisiä arvioidaan päivittäin eri tilanteissa.

Esiopetusikäisten lasten kouluvalmiustaitoja käydään tarkemmin läpi OHR- ryhmässä, johon kuuluu päiväkodin johtaja, kiertävä erityislastentarhanopettaja ja sen ryhmän lastentarhaopettaja, jossa lapsi on. Syksyllä mukaan kutsutaan myös neuvolan terveydenhoitaja. Vanhemmille tulee tieto kokoontumisesta ja heillä on mahdollisuus olla mukana sen ajan, kun heidän lapsensa asiaa käsitellään.

Toukokuussa järjestetään koululla tiedonsiirtopalaveri, johon viedään päiväkodin näkemys lapsen kouluvalmiuksista vanhempien luvalla.

7 Painopistealueet ja orientaatiot:

Painopistetyöskentely on ollut tapa toimia Vantaan varhaiskasvatuksessa vuodesta 2006 alkaen. Painopistealueina on ollut : Päivähoito liikkuu, kieli- ja vuorovaikutus, ympäristö- ja luonnontiede ja nyt on vuorossa leikki, joka on painopisteenä vuoteen 2016 asti. Kuhunkin osa-alueeseen kiinnitetään erityistä huomiota vähintään yhden toimintakauden ajan Kaikista painopistealueista jää jotain arkipäivään.

7.1 Leikki

Lapsi on sosiaalinen, leikkivä, utelias ja aktiivinen ja hänelle luontaiset tavat oppia ovat leikkiminen, liikkuminen ja tutkiminen ja taiteellinen kokeminen. Lapsi tarvitsee aikaa harjoitella ja kokea. Toiminnan ja kehittämistyön periaatteena on eteneminen pienin askelin, asia kerrallaan.

Lapsen tapa oppia ja käsitellä arjen asioita ja harjaannuttaa sosiaalisia taitojaan ja ongelmanratkaisukykyään tapahtuu leikin kautta, niin ulkona kuin sisällä.

Aikuista tarvitaan ohjaamaan leikkiä ja tarvittaessa auttamaan esim. ristiriitatilanteiden selvittelyssä. Hän voi myös havainnoida lasta ja saada näin arvokasta tietoa lapsesta ja hänen tavastaan toimia.

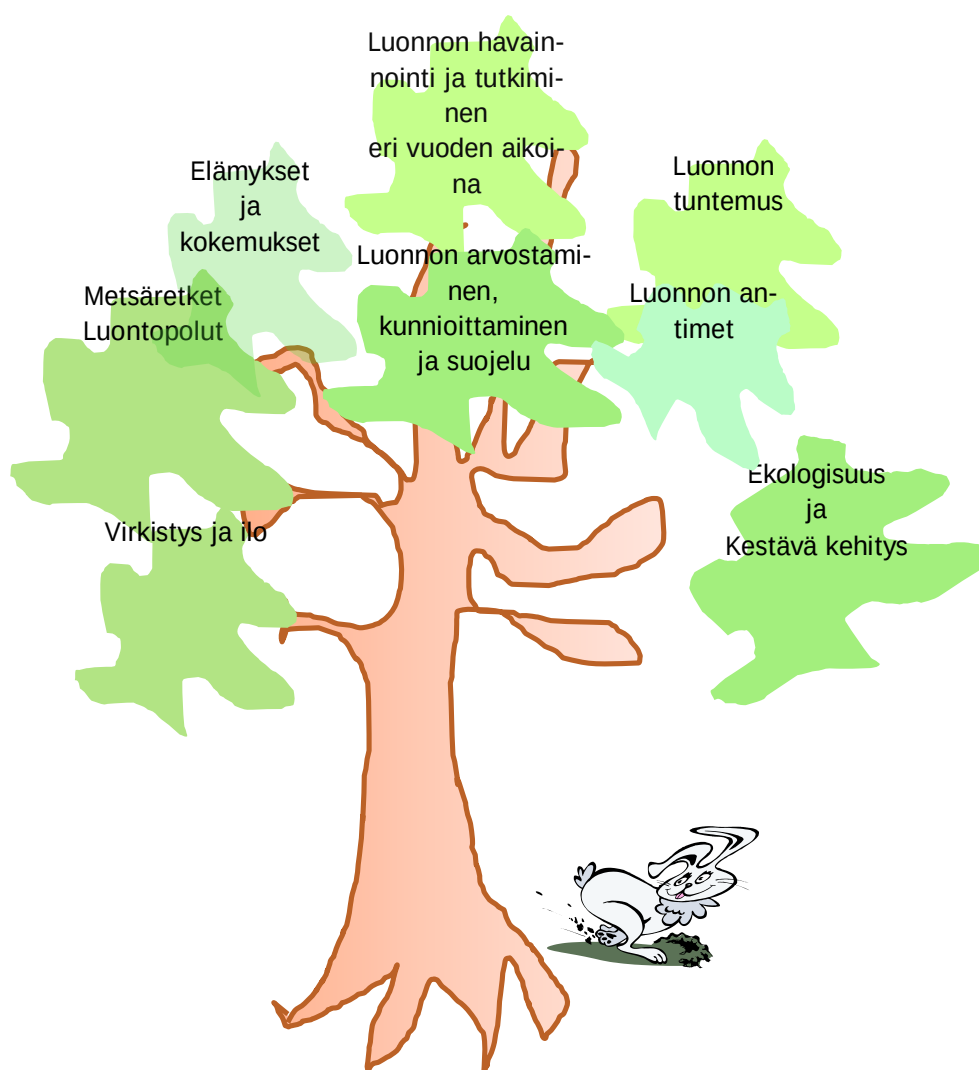
LEIKIN KAUTTA LAPSI OPETTELEE ELÄMÄÄ —
OPPII OLEMAAN IHMINEN

7.2 Luonto ja ympäristö

"Luonnossa on kiva kerätä mustikoita ja sieniä ja kuulia ja kiivetä kiville"

Päiväkodin pihan monimuotoisuus mahdollistaa monenlaiset leikit ja innostaa liikkumaan. Piha antaa fyysistä vastusta, puut suojaavat auringon paahteelta ja pieneltä sateelta. Ulos mennäänkin lähes säällä kuin säällä. Poikkeuksena tähän on erittäin kova sade tai kova pakkanen.

Päiväkodin ympäristön monipuolinen luonto on tärkeä osa oppimisympäristöämme. Lähi-metsät, niityt, joen ranta ja puistot opettavat ottamaan vastuuta luonnosta, suojelemaan elävää luontoa ja kunnioittamaan omaa elinympäristöämme. Luonnossa lapsi ja aikuinen rentoutuu. Ainutlaatuisten kokemusten ja elämysten lisäksi lapsen motoriset taidot kehittyvät monipuolisesti. Luonnossa liikkuminen tukee oivallisesti varhaiskasvatuksen kaikkia orientaatioalueita.

7.3 Liikunta

Liikuntasuosittelusten mukaan lapsen tulisi liikkua päivittäin kaksi tuntia. Työyhteisömme asenne liikuntaan on myönteinen. Aikuiset kokevat liikunnan tärkeäksi ja pyrkivät luomaan lapsille mielekkäitä kokonaisuuksia.

Liikunta parantaa kokonaisvaltaista hyvinvointia ja antaa hyvän perustan lapsen kaikille kasvun- ja kehityksen osa-alueille. Liikunnasta tulisiikin tulla elämäntapa ja osa arjen rutiineja.

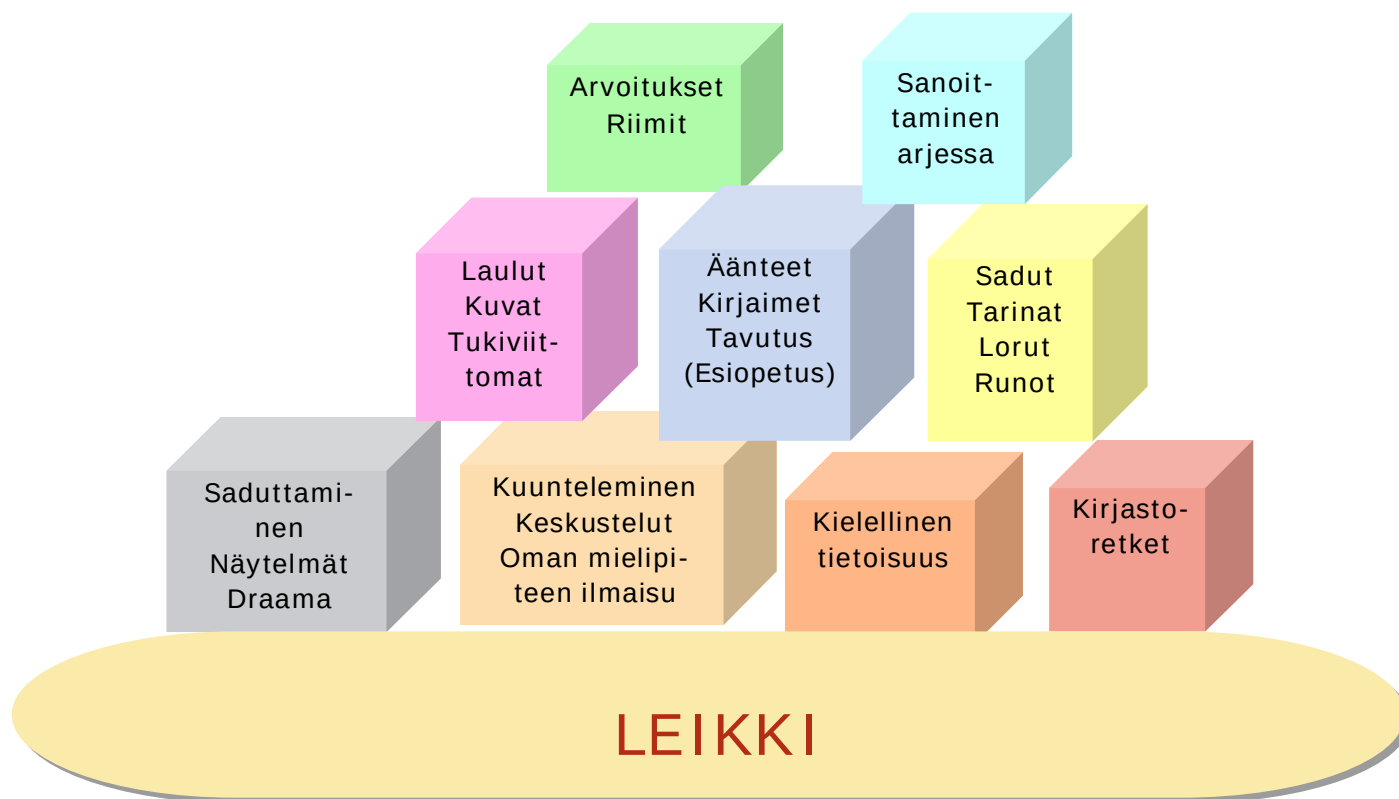
Toiminnassa hyödynnämme ympäröivää luontoa, Nuoren Suomen ja Koivukylän palloseuran tarjoamia mahdollisuuksia sekä koulujen liikuntatiloja.

Lapsen hyvä fyysinen kunto tukee liikkumista. Monipuolinen ravinto, riittävä lepo ja ulkoilu luovat hyvän perustan jaksamiselle ja motoristen taitojen kehittymiselle. Peruselementtejä hyvään fyysiseen kuntoon ja sitä kautta motoristen taitojen harjoitteluun ovat monipuolinen ravinto, riittävä lepo ja ulkoilu. Lapsi tarvitsee aikuista auttamaan näiden täyttämiseksi voidakseen hyvin.

7.4 Kieli ja vuorovaikutus

Kieli on ajattelun, toiminnan ja vuorovaikutuksen väline. Sen avulla lapsi ilmaisee tunteitaan ja ajatuksiaan. Leikeissä ja muussa toiminnassa lapsi opettelee ja oppii kieltä. Yksikössämme luetaan satuja ja tarinoita päivittäin sekä erilaisissa lyhyissä tilanteissa, esimerkiksi ruokakärryn tulon odottelu, käytämme loruja, riimejä, lauluja ja niin edelleen.

7.5 Matematiikka

Matematiikan alkeet löytyvät leikkien avulla ja lapsi oppii niitä laulaessaan, lorutellessaan, pelatessaan pelejä ja toimiessaan arjen puuhissa. Aikuinen ohjaa ja ylläpitää lapsen kiinnostusta matematiikkaan, missä voidaan käyttää avuksi lapsen koko elinpiiriä.

Liikuntahetket ovat oivallinen mahdollisuus harjoitella matemaattisia käsitteitä hauskaasti.

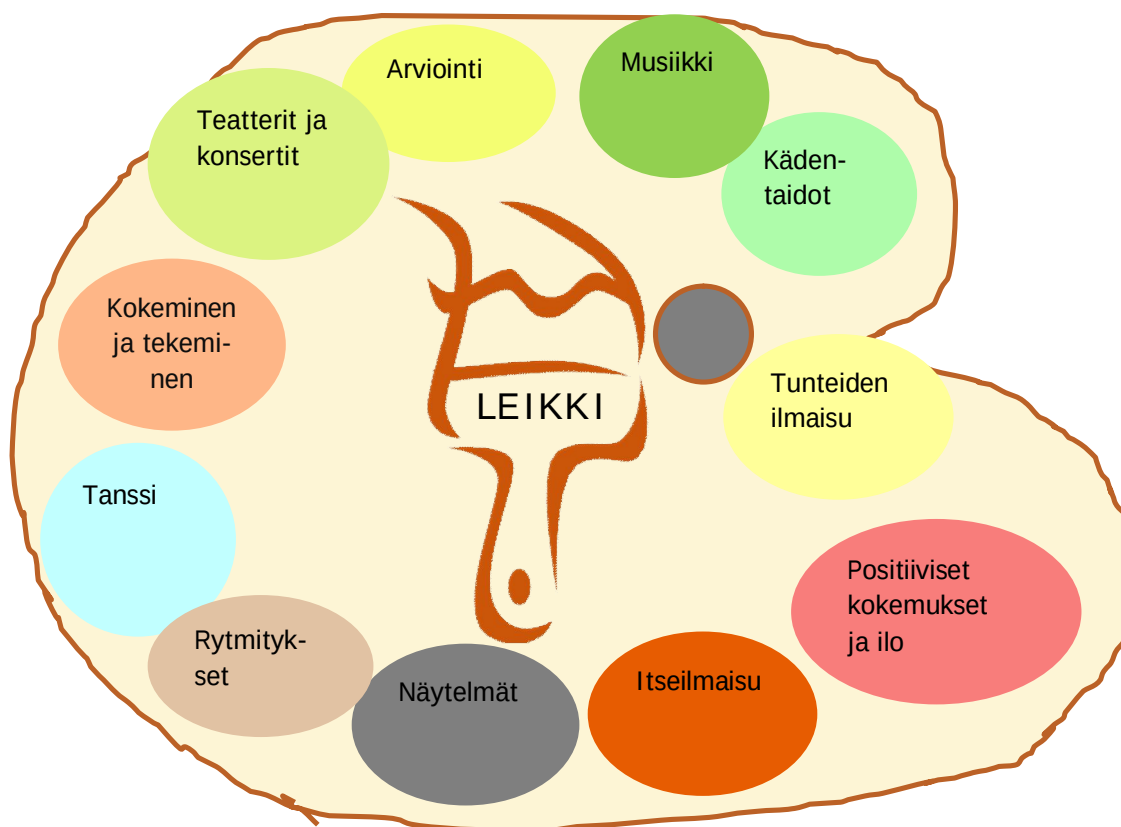
Matemaattisen ajattelun kannalta on tärkeää antaa lapselle mahdollisuus pohtia, päätellä ja oivaltaa ratkaisuja eri asioihin.

-
- ▶ Geometriset kuviot
 - ▶ Symbolit, lukumäärä, numerovastaavuus
 - ▶ Matemaattiset käsitteet (lukumäärät, numerot)
 - ▶ Päätteleminen ja perusteleminen
 - ▶ Sarjoittelu
 - ▶ Luokittelu
 - ▶ Aika, kello
 - ▶ Ongelman ratkaisu
 - ▶ Mittaaminen
 - ▶ Vertailu

LEIKKI

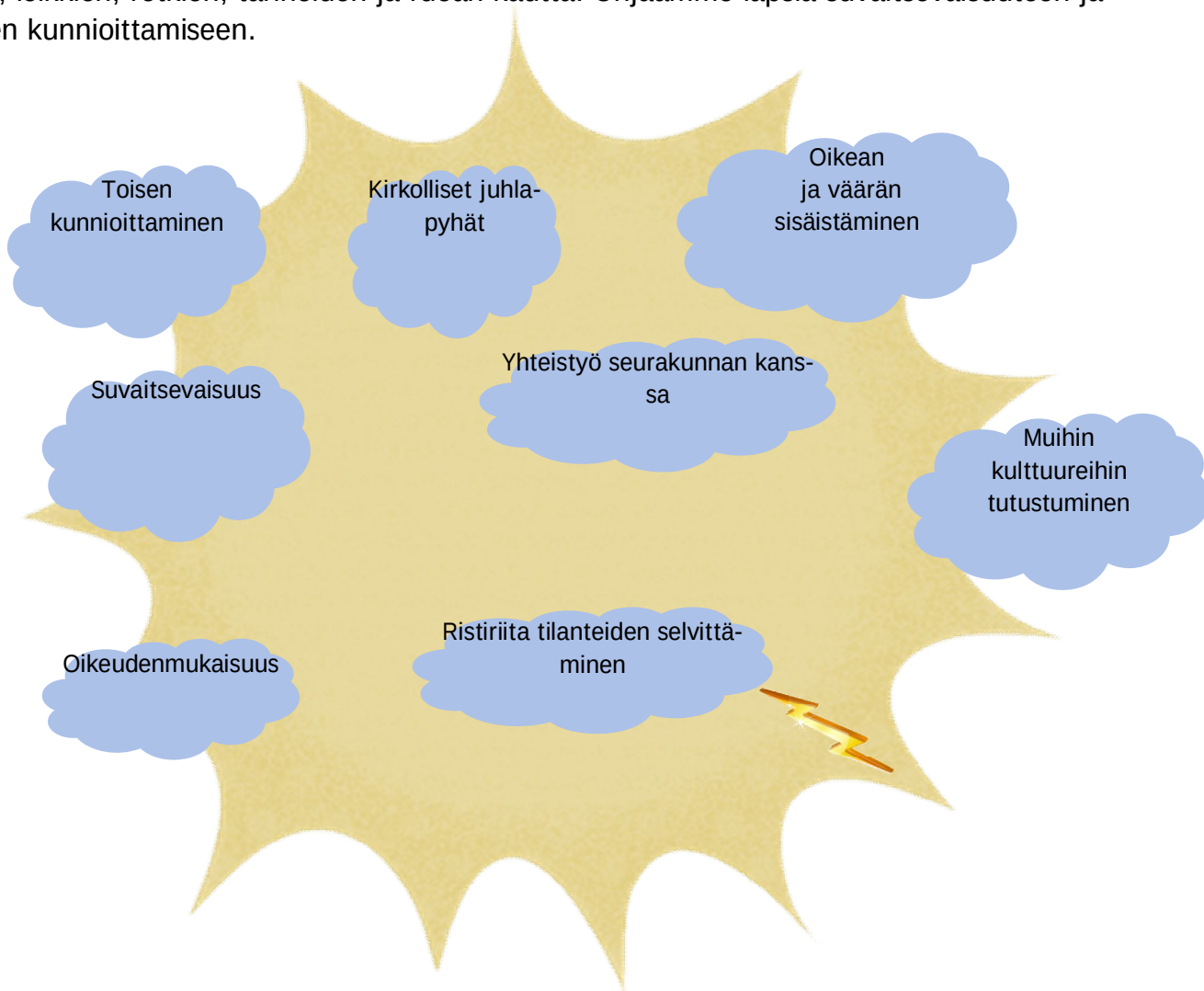
7.6 Taide ja kulttuuri

Taiteessa lapsi on tekijänä ja kokijana ja näkijänä. Taiteen avulla tarjoamme lapselle mahdollisuuden taidenautintoihin, itseilmaisuuun, elämyksiin ja tunteiden ilmaisuun. Taiteen kautta saamme myös tietoa lapsen vahvuuksista ja voimme tukea niiden kehittymistä. Käymme mahdollisuuksien mukaan alueella järjestettävissä kulttuuritapahtumissa ja tilaisuuksissa. Päiväkodissa laulamme yhdessä säännöllisesti ja laulujen avulla harjoittelemme esiintymistaitoja sekä annamme lapselle positiivisia ilon kokemuksia.

7.7 Etiikka ja katsomus

Haluamme välittää lapselle kulttuurikatsomusta; Keskustelemme kirkollisten juhlapyhien vietosta ja kerromme liputuspäivistä. Vieraampia kulttuureita tehdään tutuksi laulujen, satujen, leikkien, retkien, tarinoiden ja ruoan kautta. Ohjaamme lapsia suvaitsevaisuuteen ja toisten kunnioittamiseen.

Päivittäin erilaisissa tilanteissa harjoittelemme elämisen taitoja, mikä on oikein ja mikä väärin, anteeksipyyntöä ja toisen ihmisen kunnioittamista.

8 Monikulttuurisuus

"Kun se kaveri on tossa vieressä, sille voi puhua."

Monikulttuurisuus on luonteva ja rikastuttava osa yksikkömme arkea. Suvaitsevaisuus näkyy lasten ja perheiden tasa-arvoisena kohteluna.

Perusajatuksena on oppia ymmärtämään toinen toisiamme ja saada uusia näkökulmia päiväkodin arkeen, näin tuemme lapsen kasvua yhteisön jäseneksi. Perheen kanssa käytävissä keskusteluissa käytämme tarvittaessa tulkkia molemminpuolisen ymmärtämisen varmistamiseksi. Keskusteluissa korostamme oma äidinkielen merkitystä ja kerromme suomalaisesta kasvatuskulttuurista. Oma äidinkielen osaaminen on pohja lapsen identiteetille ja suomen kielen oppimiselle. Suomi toisena kielenä – opetus on osa arjen toimintaa

Kuvien käytön merkitys on suuri arjen toiminnoissa, niillä helpotetaan lapsen vuorovaikutustilanteita ja päivän kulkua.

9 Kasvun ja oppimisen tuki

Lapsen kasvun ja oppimisen tuen tarpeet olisi tärkeä huomata mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Liikkeelle lähdetään yhdessä vanhempien kanssa keskustellen yhteistä näkemystä etsien. Lapsen tuen tarpeet vaivat ilmetä monilla eri osa-alueilla kuten motorikan, puheen tai sosiaalisten taitojen puolella. Lapsen kehityksen tukemisen lähtökohtana ovat aina lapsen vahvuudet ja kehitystarpeen huomioiminen. Lapsen oppimista arjessa tuetaan monin eri tavoin. Muun muassa pienryhmätoimintana, kuvien ja viittomien käytön sekä lapsikohtaisten suunnitelmien avulla lapselle annetaan mahdollisuus kiinnittyä ryhmään ja saada kehitykselleen mahdollisimman hyvät lähtökohdat.

Meille jokainen lapsi on arvokas ja ainutkertainen. Lapsen jatkuva havainnointi ja lapsen normaalin kehityksen vahva tuntemus, auttaa meitä tunnistamaan lasten yksilölliset tuen tarpeet. Toimiessa muistamme kehua ja kannustaa lasta itsenäiseen toimintaan.

Alueella on kiertävä erityislastentarhanopettaja, jonka kanssa yhteistyössä tarvittaessa viemme lapsen asiat alueelliseen kasvun ja oppimisen tuen ryhmään, jossa päätetään mahdollisista tukitoimista.

Teemme tiivistä yhteistyötä muiden lapsen kehitystä tukevien yhteistyötahojen kanssa.

10 Esiopetus

Toimintayksikkömme esiopetus on osa varhaiskasvatusta. Esiopetukselle on asetettu omat pedagogiset kuusivuotiaiden kehitystason mukaiset tavoitteet. Esiopetuksen tärkeimpiä valtakunnallisia tehtäviä on parantaa lapsen oppimisvalmiuksia ja rakentaa siltä varhaiskasvatuksesta alkuopetukseen. Näin luodaan pohja elinikäiselle oppimiselle.

Esiopetuksen tavoitteet ja tehtävät perustuvat ennen kaikkea opetushallituksen hyväksymiin valtakunnalliseen esiopetuksen perusteisiin (2010), jotka antavat meille sekä viitekehysten että normiston noudatettavaksi. Tämä asiakirja antaa kunnille mahdollisuuden tehdä omia itsenäisiä esiopetusratkaisuja. Vantaan kaupungin oma oppimis- ja opetuksen suunnitelma on juuri laadittu kaupungin näköiseksi. Siinä on tuotu näkyväksi toimintayksiköille mm. kaupungin arvot, joihin me sitoudumme.

Esiopetuksen perusteiden mukaisesti olemme laatineet oma esiopetussuunnitelman. Esiopetusaika on klo 8.15-12.15, ja ryhmät kootaan vuosittain lasten määrän mukaan 3-6 vuotiaiden ja integroituun ryhmään.

Esiopetuksessamme on teema- ja projektitoimintaa. Aiheet vaihtelevat vuodenaikojen ja lasten kiinnostuksen mukaan. Tällä eheyttävällä menetelmällä lapsi saa kokonaisvaltaisen käsityksen käsiteltävistä ja opeteltavista asioista. Työskentelytapamme lasten kanssa on toiminnallista, tutkivaa, oivaltavaa ja liikunnallista.

Varhaiskasvatuksen tärkein tehtävä esiopetuksessa on kouluvalmiuksien vahvistaminen.

Kouluvalmiudet eli valmiudet elämää varten

- Toimivat sosiaaliset ja vuorovaikutustaidot
- Toisten huomioiminen ja kuunteleminen
- Puheenvuoron pyytäminen
- Hyvät tavat ja kohteliaisuus
- Suullisten ohjeiden kuunteleminen ja noudattaminen
- omista tarvikkeista, välineistä ja vaatteista huolehtiminen
- Omatoimisuun pukeutumisessa, riisumisessa ja wc:ssä käynnissä
- Tehtävän loppuun suorittaminen ja keskittyminen
- Oman nimen kirjoittaminen ja sen tunnistaminen kirjoitettuna
- Hyvien työskentelytaitojen omaksuminen
- Avun pyytäminen

10.1 Kieli- ja vuorovaikutus esiopetuksessa

Esiopetusiässä tapahtuu merkittävä muutos lapsen kielellisessä tietoisuudessa. Hän alkaa oivaltaa, mistä sanat muodostuvat ja että puhuttu kieli on myös kirjoitettua kieltä. Kaikessa esiopetustoiminnassa hyödynnämme tätä kehitysvaihetta leikkien ja harjoitusten avulla.

”Esikoulussa opitaan kuuntelemaan ja keskustelemaan.”

Kielen merkityksellisyys näkyy myös esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2010).

Esiopetuksessa rohkaisemme ja ohjaamme lasta niin, että hänestä vähitellen kasvaa aktiivinen kuuntelija ja puhuja monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa; niin arkisissa viestintäti-

lanteissa kuin oppimistilanteissakin. Ohjaamme lasta kertomaan ja keskustelemaan tunteistaan, toiveistaan, mielipiteistään ja ajatuksistaan sekä ilmaisemaan suullisesti havaintojaan ja päätelmiään.

Esiopetuksen oppimisympäristön tulee siis tarjota lapselle monenlaisia kielen harjoittamismahdollisuuksia.

Mottonamme on:

LEIKKI LUO JA LEIKKI SÄILYTTÄÄ OPPIMISEN ILON.

10.2 Yhteistyö lähikoulun kanssa

Teemme yhteistyötä Kytöpuiston alakoulun kanssa, jossa meillä on yksi ensimmäinen luokka kummiluokkana. Esikoululaiset käyvät vierailulla koululla oppitunneilla, yhteisissä tapahtumissa, juhlissa ja yhteisillä retkillä eri kohteisiin. Meillä on yhdessä myös teemallisia tapahtumia ja käymme puolin ja toisin tutustumassa toistemme luona ja koulun tilat ovat meidän käytössämme.

10.3 Valmistava esiopetus

Monikulttuurisella lapsella on 6-vuotiaana oikeus valmistavaan esiopetukseen, mikäli hänen suomenkielen taitonsa ei ole vielä riittävä esiopetuksesta selviytymiseen.

Kieli- ja kulttuurikoordinaattori arvioi yhdessä kasvattajien kanssa kunkin lapsen kielitaidon tai jos lapsi on ollut päivähoidossa alle vuoden, hän tulee valmistavan esiopetuksen piiriin.

Lapsi osallistuu normaalisti varsinaiseen esiopetukseen, mutta lisäksi hänelle järjestetään yksi ylimääräinen tunti suomen kielen parantamiseen.

11 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Päiväkodin ajatuksena on, että toiminta lähtee lapsista, lapset ovat ensisijalla. Palaverirakenne on suunniteltu niin, että toiminta lasten kanssa on ensisijainen, mutta silti pystymme kehittämään ja arvioimaan toimintaamme. Kaikki tiedotusasiat annetaan kirjallisesti.

11.1 Tiimi palaveri

Tiimipalaveri on ryhmän toiminnan perusrakenne. Tiimit pitävät kerran viikossa sovittuna päivänä palaverin, jossa käsitellään tiimikohtaisia asioita; Lapsia, toimintaa, tiimin yhteistyötä ja niin edelleen. Kaikki ryhmän aikuiset osallistuvat, muista ryhmistä kasvattajat valvovat ko. ryhmän lapset sinä aikana. Johtaja on mukana kaksi kertaa vuodessa, jolloin arvioidaan tiimin jäsenten yhteistyötä sekä keskenään että muiden työyhteisön jäsenien kanssa. Asioiden kirjaaminen tapahtuu tiimin yhdessä sopimalla tavalla.

11.2 Justiina ja Eetu

Jusiina on Havukallion päiväkodin oma palaveri, jossa käsitellään talon asioita, joita johtaja tai tiimit tuovat esille. Johtaja aina mukana, ryhmät valitsevat yhden kasvattajan edustamaan omaa tiimiään vähintään vuodeksi kerrallaan.

Eetu on vastaava palaveri Tarhapuiston päiväkodissa.

11.3 Justeeri

Koko työyhteisön (Havukallio ja Tarhapuisto) palaveri, johon tuodaan asioita, jotka koskevat koko työyhteisöä. Justeerissa voidaan päättää koko yksikköä koskevia asioita. Jäsenet ovat samat kuin Justiinassa ja Eetussa.

11.4 Työryhmät

Kaikki yhteiset tapahtumat suunnitellaan työryhmissä. Jokaiseen työryhmään kuuluu jäsen joka tiimistä vapaaehtoisuuden pohjalta. Ryhmälle sovitaan kokoonkutsuja.

12 Kumppanuudet, yhteistyöverkosto

Meille laadukas varhaiskasvatus merkitsee, onnistunutta ja monimuotoista toimintaa eri yhteistyötahojen kanssa.

Yhteistyötä teemme koko alueella. Toiset yksiköt, koulut, urheiluseurat, seurakunta, Nuori suomi-järjestö ym. ovat omien alojensa asiantuntijoina tärkeitä yhteistyökumppaneita, jotka täydentävät meidän osaamistamme.

Tärkeitä yhteistyötahoja ovat myös kaikki lasten ja perheiden kanssa työskentelevät muut tahot ja asiantuntijat: kiertävä erityislastentarhanopettaja, neuvola, lastensuojelu, perheneuvola, terapeutit, HUS jne. Kasvatuskumppanuuden yhtenä tavoitteena on tunnistaa mahdollisimman varhain tuen tarve lapsen kasvussa ja oppimisessa.

Opiskelijat ja työelämään tutustujat tuovat oman raikkaan panoksensa päiväkodin toimintaan. Helsingin yliopiston lastentarhanopettajiksi opiskelevat, lähihoitaja opiskelijat eri opilaitoksista (Varia, Amiedu, Hesote, DiaK ym.), kielikurssilla olevat opiskelijat, työelämään tutustujat lähikouluista ovat yhteistyökumppaneita päivähoidon arjessa.

Vanhusten kanssa yhteistyömme on ollut pitkäkestoista ja vanhushuollon kanssa yhdessä suunniteltua ja toteutettua.

Loppusanat

Toivottavasti tämän vasun lukeminen antoi sinulle hyvän käsityksen toiminnastamme täällä arjessa lapsen kanssa. Elämme jatkuvasti muuttuvassa yhteiskunnassa ja pyrimme parhaamme mukaan vastaamaan sen haasteisiin.

Toivomme, että tämän pohjalta löydämme yhteisiä keskustelun aiheita, joiden avulla voimme yhdessä rakentaa tulevaa. Koko ajan on kuitenkin hyvä muistaa, että lapselle juuri tämä päivä on tärkeä ja me haluamme tehdä siitä hänen arvoisensa.

Vantaalla 2013

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus

Havukallion varhaiskasvatuksen toimintayksikkö

Havukallion päiväkoti

Laurantie 4 01360 Vantaan kaupunki

p. 09-83924553

Tarhapuiston päiväkoti

Havukoskenkatu 7 01360 Vantaa

p. 09-83924539